

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok -- 4 koruny -- hal.
Na pol roka -- 2 " -- "
Na štvrt' roka -- 1 " -- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
*sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.*

Slobodní murári — pôvodcovia vojny s Talianmi.

Cieľom talianskej vojny je rozkusovanie rakúsko uhorskej monarchie a zničenie katolíckej cirkvi. Slobodní murári, aby katolícku cirkev v prvom rade v Taliansku zničiť mohli, zcela nevládneho kráľa talianskeho k tomu naviedli, aby rakúsko-uhorskej monarchii opovedal vojnu. Rakúsko uhorská monarchia vždy rozhodne bránila katolícku cirkev. Tento štát rozkusovaním zamýšľajú zničiť slobodní murári, aby potom slobodne vykoreniť mohli aj katolícku cirkev.

Talianskych slobodných murárov k prevedeniu ich nešlachetných zámerov povzbudzovali aj slobodní murári francúzski. Tito do Talianska poslali nielen básnika Gabriela D'Annunzio, lež státisícami frankov podplatili aj talianskeho ministerpredsedu Salandra, aby po celom Taliansku medzi ludom šírili náladu za vojnu proti rakúsko-uhorskej monarchii. Ku lepšiemu porozumeniu freimaurerskej akcie za vojnu proti Rakúsko-Uhorsku, treba pripomenúť, že tak D'Annunzio, ako aj Salandra pochádzajú zo židovského pokolenia. Otec zvestne chýrneho D'Annunzia volal sa Moric Rappaport a ministerpredseda Salandra je syn neapolského židovského kupca, ktorý bol známy pod menom Salzman.

Že talianskej vojny pôvodcovia sú slobodní murári, toho dôkazom je talianskeho Veľkého Orientu vydané nasledovné vyzvanie:

My chceme mať vojnu proti ústredným mocnostiam, ktoré proti pokroku zastávajú barbarstvo. *V mene celej ľud-*

skej spoločnosti chceme vojnu proti Nemecku a v mene práv Talianov chceme vojnu proti Rakúsku. Vojnu chceme v mene slobodno-murárskeho presvedčenia nášeho.

Z tohoto vidno, že pôvodcovia talianskej vojny sú slobodní murári. Rakúsko-uhorskú monarchiu rozkusovať sa im ale tak málo podarí, ako sa to nepodarilo kráľovrahom Srbom a ich protektorom Rusom. Srbsko je mravne, hmotne a politicky zničené a milióny počítajúca ruská armáda je na franfory rozprášená. Hrdinské čaty talianske tiež na hranici južného Tyrolska a Korutánska s každým dňom stíhajú nové a ťažké porážky natoľko, že taliansky kráľ minule zaplakal pri pohľade na veľký počet jeho zmužilých bersaglierov a alpinov.

Potupnú vierolomnosť Talianov spravodlivý Boh tresce citlivými porážkami ich armády. Francúzskymi peniazmi podkúpená vláda talianska ale nielen že nenahliada, že rakúsko-uhorskú monarchiu rozkusovať nevládze, lež dla programu slobodných murárov, tým divejšie prenasleduje katolícku cirkev. O terorizme, aký proti katolíckej cirkvi, proti svätému Otcovi Pápežovi, proti kňazom a vôbec proti katolíkom pácha slobodno-murárska vláda svedčia nasledovné nepodvratné zprávy:

Hneď po vypuknutí vojny assentovali a pod zbraň ako obecných vojakov postavili a k narukovaniu prinútili všetkých mladších kňazov. Tak ako obecného vojaka assentovali praeláta Mikuláša *Kanáliho*, ktorý predtým námestným štátnym sekretárom bol kardinála Merry del Val a prítomne je tajomníkom Svätej Kongre-

gácie obradov. Chrám Svätého Petra kapituli kanonici *Malvezzi* a *Nardone* tiež ako obecní vojaci prinútení boli narukovať a postaviť sa pod zbraň. Mníchom vôbec zakázali dopisovať ich súdruhom v kláštorech za hranicou Talianska sa nachodiacim. Vo Florenzi zatkli kazateľa a priora Karola *Caponiho* len preto, bo kázal o veľkej nemravnosti, aká panuje medzi talianskymi vojakmi. Zatkli mníchov františkánskeho kláštora San Severnio a päť mníchov Dominikánov kláštora v *Bari*. V internacionálnom ústave «Collegio di S. Anselmo» na Monte Aventino, bez všetkého základu hľadali bomby a prekutali všetky miestnosti. V pohraničných obciach a na prímorí zatkli všetkých farárov a kaplánov a odviekli do vnútra Talianska.

Svätý otec Pápež Benedikt XV., ako viditeľná hlava cirkvi celého sveta katolíckeho, v najprísnejšom smysle slova zachováva neutralitu, vzdor toho ale vojenským vrchnostiam k opatrovaniu nemocných a ranených vojakov ponúkol viacej palácov, medzi týmito palác Apollináris, kollegium Sv. Leona atď. Talianskemu červenému krížu a rádu maltezskeému zariadil tiež nemocnicu s viac sto posteľami. Okrem toho, pokiaľ talianske vojsko bolo bez všetkej duchovnej opatery, za táborského biskupa vymenoval turinskeho pomocného biskupa Angelo *Bartolomasi*, poslal mu istý počet vojenských duchovných a na zadováženie päťadvadsať táborských oltárov daroval päťtisíc lír.

Za toto a nepočítané iné dobrodenia, akú vdaku má svätý Otec? Keď Taliani roku 1870. Pápeža Pia IX. olúpili o cirkevný štát, talianske zákonodarstvo vynieslo takrečený garancionálny zákon.

12. §. tohoto zákona zneje nasledovne:

Pápež, bez akéhokoľvek zamiešania sa talianskej vlády, slobodne môže dopisovať s biskupmi a katolíkmi celého sveta.

Týmto cieľom dovoľuje sa mu, že vo Vatikáne alebo v inej jeho rezidencii slobodne môže postaviť poštové a telegrafické úrady s úradníkmi, ktorých on vymenuje.

Vzdor tohoto, veľmocami potvrdeného zákona ale, svätý Otec Pápež Benedikt XV. ani s biskupmi, ani s katolíkmi nie celého sveta,

lež ani len Talianska slobodne dopisovať nemôže, bo mu všetky listy censurujú, otvárajú a v latinskej, teda všeobecnej cirkevnej reči písané vôbec ani neprímajú a ďalej neposielajú. Toto je ale urážka nielen svätého Otca, lež millionov katolíkov celého sveta.

Dla garancionálneho zákona, keby pápežská gárda nebola dostatočná k obrane Vatikánu, talianska vláda povinná je k ochrane svätého Otca postaviť bersaglierov. Čo ale možno očakávať od vierolomnej, slobodno-murárskej talianskej vlády? Nielen Vatikán, lež i viditeľná hlava cirkvi, sám sv. Otec Pápež Benedikt XV. v najväčšom nebezpečenstve nachodí sa pred divou luzou talianskou. Modlime sa zaň každodenne: «Chrán Bože Pápeža, Hlavu cirkvi a Knieža!»

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Novší nezdar Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 24. júna.

Na korutánskej hranici pri Malom Pahle odbili sme nápad silných talianskych vojev. Ostatne na tejto hranici práve tak, jako i na tyrolskej hranici byly len kanónové boje.

Na území Krnu je ticho.

Pozdĺž Isonza trvá prudký kanónový boj.

Pri Gradiške a Monfalkone proti nám urobený nápad Talianov sa zmaril.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Folgaria.

Z novinárskeho válečného stánu 24. júna oznamujú.

Boje okolo Folgarie dosiaľ pozostávaly žväčša z akcie ťažkého delostrelectva. Taliani striedali naše pevnosti, ale s veľa menším výsledkom, s jakým sme my bombardovali ich pohraničné hrady. Kým sme my neboli prinútení opustiť ani len jednu svoju pevnosť, zatiaľ sme už druhú ich pevnosť zničili: jedna je Kampologno, ktorú po šiestich výstreloch vyprázdnil, druhá je Kampolon, ktorej prachárnu v pondelok podpálil náš granát.

Pechota dosiaľ bojovala o pohraničnú horu Koston, ktorá štyrikrát zamenila gazdu. Najprv ju obsadili naše patroly. Tieto patroly pred nápadom, delostrelectvom podporovaným cúvly, ale potom horu obidením znova zaujali. Po klátiacich sa bojoch naši sapéri v jednu noc opevnili svoje, na hore Koston nachodiacie sa po-

sície a tak sa už aj na talianskej pôde usalašili. Zaujímavé je, že sme my v týchto bojoch utratili len troch a Taliani sto ľudí. V týchto bojoch viackrát vyznačili sa naši tyrolskí mladí vojaci.

Účinok našich ťažkých mažiarov.

Z novinárskeho válečného stánu 25. júna oznámujú:

Taliani pokračujú v trýznení obyvateľov nami vyprázdnených obcí. V Brentanikove jedna nepriateľská kompánia mešťanostu a so pár obyvateľov pojala so sebou čo túsov.

Účinok našich ťažkých mažiarov, jako predtým, tak aj teraz je postrachom Talianov. Keď jedna nepriateľská batteria od Kampolonu na západ z Cima Velbony započala palbu proti našim na planine Folgaria nachodiacim sa opevneniam, naskutku sme sa pustili s ňou do boja. Jeden náš mažiar trafil taliansku batteriu, podpálil sklad streliva, načo palba umŕkla.

Odbité nápady Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 25. júna.

Na tyrolskej a korutánskej hranici boly viaceré boje.

Na pobrežnom pohraničnom území v ranných hodinách od Ronchi na juhovýchod dva nápady nepriateľa sme odbili.

Proti gorickému predmestiu a kraju komenskej planiny, nepriateľ prudko páli z kanónov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ťažké ztraty Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 26. júna.

Na fronte rieky Isonzo nepriateľské bombardovanie ešte trvá.

Viac nápadov nepriateľa na naše gorické predmestia, opäť sme odbili s veľkými ich ztratami.

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom okolí nestala sa významná udalosť.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Ďalší nezdar Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 27. júna.

Pozdĺž monfalkonského kanála, včera od Sagrada na juh jedon nepriateľský nápad sme odrazili.

Ináč pozdĺž Isonza práve tak, jako na ostatných frontoch, boly len delostrelecké boje.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Zdar našej podmorskej lode.

Úradná zpráva veliteľstva floty vydaná 27. júna.

Jedna naša podmorská loď 26. tohto mesiaca v severnej čiaske adriatického mora, potorpedovala a potopila jednu taliansku torpedovú loď.

Veliteľstvo floty.

Taliani pre ustavičné nezdary prestali napádať.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 28. júna.

Na talianskom bojišti polozenie je nezmenené. Nepriateľ je takmer úplne nečinný. Len kanónové boje trvajú na všetkých frontoch.

Jedon letúň nášho delostrelectva 27. júna pri Villa Videntine jednu nepriateľskú viazanú vzducholôň trafil a prinútil k spusteniu sa; 28. júna v San Canciane do samého prostriedka osady nepriateľského delostrelectva s pustošiacim účinkom hodil ťažkú bombu a v Sdobbe jednu parolôň bombou tak ťažko porúchal, že zadná časť lode klesla na dno.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Napádanie zo strany Talianov zaseklo.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 29. júna.

Na talianskom bojišti významnejšia udalosť sa nestala.

Nepriateľ znova vystrielal veľké množstvo munície proti gorickému predmestiu.

Talianske zdravotnícke mužstvo s urazením genfského dohodnutia, na nosidlách pre ranených prenáša strojové pušky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Taliani proti nám potrebujú všetko svoje vojsko.

Lugano, 30. júna. V pondelok, 28. júna, všetky talianske časopisy veľmi chválily vládu, že sa rozhodla o zúčastnenie sa akcie pri Dardanellách. Toto je — píšú časopisy — vojenskou a politickou potrebou. Dnes, keď vláda podvrátila chýr, ktorý noviny «Giornale d'Italia» a «Tribuna» z anglického prameňa rozširovaly, časopis «Corriere della Sera» vyhlasujú, že vláda veľmi múdre urobí, keď sa nezúčastní tohoto podujatia, lebo poslanie malých čiat je zbytočné a ku samostatným akciám veľkých čiat na malom Gallipolskom polostrove niet dost miesta a Taliansko, aby dosiahlo hlavný cieľ svojej vojny, všetky svoje čaty potrebuje proti Rakúsko-Uhorsku. Keď vysvitlo, že o zúčastnení sa podujatia znejúci chýr je falošný, na Monte-Citorione si vydýchli, ako keby sa boli oslobodili od zlého ducha. Noviny «Secolo» bez každého vysvetlenia sdelujú podvrátenie, ale uverejňujú aj tie osvedčenia časopisov, dľa ktorých odkázanie vojny Turecku je nevyhnutné.

Odbité útoky Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 30. júna.

Taliani na fronte rieky Isonzo po viacdňovej prestávke opäť vyvíňujú živú činnosť. Predvčerom večer naše čaty pri Plave odbily jeden útok.

V odseku Sagrado—Monfalkone po viac menších bezvýsledných vytrhnutiach nepriateľa minulej noci nasledoval všeobecný útok. Aj tento sme všade odbili. Práve takými bezvýslednými ostaly včera ráno probované nápady nepriateľa pri Selze a Monfalkone.

Kanónové boje na celom juhozápadnom fronte trvajú ďalej a zvlášte pozdĺž rieky Isonzo sú veľmi prudké.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odbitý nápad Talianov pozdĺž rieky Isonzo.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú, že na talianskom bojišti na fronte rieky Isonzo Taliani urobili veľký útok, ktorý dlho pripravovalo delostrelectvo. Naše statné voje aj tento pokus o vtrhnutie, pri ťažkých ztrátach Talianov odbily.

Nezdar talianskeho útočenia.

Rotterdamský «Courant», zaoberajúc sa s položením na talianskom bojišti, píše: Dnes už možno sdielať náhľad viac odborníkov, že útočenie Talianov sa celkom zmarilo a keď je reč o offensive, teraz každý pri rakúsko uhorskej armáde musí badať živšiu činnosť. Taliani marne napínali svoje sily tak na korutánskej hranici, jako aj pozdĺž rieky Isonzo. Udalosti dokázaly, že nakoľko bol odôvodnený náhľad, že vystúpenie Talianska vôbec žiadny alebo len malý vplyv bude mať na svetovú vojnu. Snáď nie je celkom neoprávnená výčitka, že zo strany Talianska chybovala náležitá príprava. Na každý pál vystal zdarný útok Talianov na Goriciu a Tolmein a tento útok teraz už možno považovať za vytvorený.

Vojna proti Rusom.

Zbité ruské voje cúvajú na celej čiare.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 23. júna.

Severozápadný a západný front pásu Lemberg na žolkievsko-mikolajevskom odseku ruskej ochrannej polície, obsadený bol veľkými ruskými silami. Dňa 22. júna ráno o 5. hodine viedeňský landwehr útokom zaujal pri janovsko-lembergskej ceste nachodiacu sa pevnosť Rzezna. Od severozápadu v tom čase naše voje napredovali cez výšiny, vypínajúce sa od potoka Mlynovka na východ a útokom zaujaly so pár šiancov pred vrchom Lysa Gora. Behom predpoludnia, ďalej postupujúc napred proti mestu, v krvavom boji zaujali sme ostatné pevnosti a diela opevnenia severozápadného a západného frontu. Týmto ruský front bol znova prelomený a nepriateľ opäť prinútený bol k reterirovaniu s jeho

veľkými ztrátami. Naše čaty počas prenasledovania postúpily na výšiny, vypínajúce sa od mesta na východ a severovýchod a od Lembergu na juh prekročily ku Mikolajevu vedúcu cestu.

Jazdecký generál Böhm-Ermolli popoludní o 4. hodine s vojami druhej armády, za radostného jasotu obyvateľstva, vtiahol do Lembergu.

Rusi utahujú sa i pri Žolkieve a od Ravarusky na východ. Jednotlivé osihotené vytrhnutia nepriateľa na okolí Taneva sme odbili.

Dnes v noci nepriateľ medzi Sanom a Vistulou, taktiež na kielcejskom vrchovatom okolí započal ďalšie utahovanie sa, spojené čaty ho všade prenasledujú.

Pozdĺž Dnjestra všeobecné polozenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Stále zdary našich čiat.

Úradná zpráva, vydaná 24. júna.

Vo východnej Haliči všeobecné polozenie sa nezmenilo.

Od Lembergu na východ a severovýchod trvá boj so silnými ruskými zadnými čatami.

Pozdĺž horného Dnjestra zaujali sme Mikolajov a Židačov.

Od Židačova dolu riekou spojené čaty v prudkých bojoch na viac miestach prešly na severný breh Dnjestra.

Medzi Vistulou a Sanom nepriateľ pokračuje v cúvaní.

Od Visly na sever ruské zadné voje zahnali sme za Sanienu. Naše čaty zaujaly Ostroviec a Sandomierz.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Na južnom brehu Sanu niet viac nepriateľa.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 25. júna.

Medzi obcou Halič a Žuravnom boj na severnom brehu Dnjestra trvá. Protinápady Rusov sme odbili. Náš nápad postúpil napred.

Postupujúc za Židačovom včera zaujali sme Chodorovo.

Ináč pozdĺž Dnjestra, od obce Halič nadol, ďalej od Lembergu na východ, pri Ravaruske a pozdĺž Taneva polozenie je nezmenené.

Na južnom brehu Sanu niet nepriateľa.

V Ruskom Poľsku spojenecké čaty prenasledujú ku Zavichostu, Ozarovu a Sinnému utahujúce sa veľké ruské sily.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Hrdinské pokračovanie našich čiat. — Zaujatie viac obcí.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 26. júna

Východná skupina Pflanzerovej armády medzi Dnjestrom a Pruthom nápad čiat veľkej prevažnej presily aj novšie odbila.

Počas boja podarilo sa nepriateľovi na jednom mieste prelomiť náš front. Nepriateľ v noci vo viacerých radoch tiahol k nápadu. V najprednejšej nepriateľskej čiare ruskí vojaci boli úplne bez zbrane a zdvihli ruky na znak poddania sa. Následkom tohto nestrielali sme na nich a takto dostali sa až k našim posiciam. Rusi potom bezprostredne pred našimi posiciami vo vačkoch skryté ručné granáty hodily na naše zákopy, načo sa zadné rady nepriateľa hnaly napred. Ta došlé naše posily po ťažkom boji, Rusov z našich posícií opäť vybili a zajaly viac sto chlapov.

Nepriateľ vo dne a dnes v noci na rozličných miestach frontu zopakoval svoje útoky. Všetky tieto nápady Rusov odbili sme s veľkými ztratami nepriateľa.

Náš front je úplne nezmenený.

V týchto bojoch zvlášte sa vyznačili: 6. honvéd-husársky pluk a horvátske honvédstvo.

Na ostatných častiach Pflanzrovej armády je ticho.

Na výšinách vypínajúcich sa od Žuravna na severovýchod a pri Chodorove boj trvá. *Spojené čaty útokom zaujaly viac obcí* a odbily ruské protinápady.

Ináč v Haliči polohovanie je nezmenené.

V Ruskom Poľsku na čiare Zavichost—Sienno—Ilza vyvinuje sa boj.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všestranné cúvanie Rusov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 27. júna.

Po porážke, utrpenej pri Lembergú a odtiaľto na juh, Rusi so svojou hlavnou silou utiahli sa východným smerom a na výšinách, vypínajúcich sa od Davidovska na východ a od Miklasova na východ a pri Starom Jasicove znova veľkými silami postavili sa proti nám.

Na tomto fronte naše čaty vo viacdňovom boji zaujaly predné posície nepriateľa a do diaľky útoku sa predraly ku hlavnej posícii nepriateľa, do ktorej konečne vťahly na viacej miestach. Zvlášte pri Bobrke a na odseku, nachodiacom sa od tejto na juh, na jednom súvislom fronte odbili sme nepriateľa.

Od dnes rána Rusi opäť na celom fronte cúvajú.

Od Žolkieva na sever a od Ravarusky na sever nepriateľ tiež cúva pred prenasledujúcimi ho spojenými čatami.

Pozdĺž horného Dnjestra ďalej bojujeme. Nemecké čaty po tuhom boji útokom zaujaly bukačovské výšiny.

Od obce Haliče nadol pozdĺž Dnjestra, taktiež i na hranici Bessarábie vôbec je ticho.

V bojoch posledných dní Böhm-Ermoliho armáda od 21. do 25. júna sama zajala 71 dôstojníkov a 14.100 obecných ruských vojakov a ukoristila 26 strojových pušiek.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

**Krestania katolíci, organizujte Kato-
lickú Ludovú Jednotu!**

Obec Halič a Plazov v našich rukách.

Úradná zpráva vydaná 28. júna.

Vo východnej Haliči spojené armády pokračujú v prenasledovaní Rusov. Uprostred neprestajných bojov zadných čiat od Lembergú na severovýchod včera prišli na vidiek Klodzienka—Zadvorče, potom prednými vojami k Švirzu, cez dolný tok ktorého už prešli.

Obec Halič je v našich rukách. Od obce Haliče nahor, na južnom brehu Dnjestra, už niet nepriateľa.

Po päťdňovom ťažkom boji spojené voje Linsingenevej armády vynútily priechod cez Dnjester. Na ostatných častiach frontu Dnjestra je ticho.

Čaty armády arcikniežata Jozefa Ferdinanda včera od Narola na juhozápad útokom zaujaly obec Plazov a dnes v noci vnikly do nepriateľských posícií, nachodiacich sa na vrchoch od obce na severovýchod sa vypí najúciach. Rusi cúvajú cez Narol. Ináč na severovýchode polohovanie sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše čaty zaujaly Burstyn a Tomašov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 29. júna.

Vo východnej Haliči spojené armády počas prenasledovania Rusov, postúpily po Gnile Lipu a na okolí Kamionky Strumilovej po riekú Bug. Na tejto čiare stojace ruské sily napádame.

Od Ravarusky na sever a od Ciechanova na sever spojené čaty postúpily na ruské územie.

Tomašov je v našich rukách.

Dnes v noci nepriateľ vyprázdnil svoje na severnom brehu Taneva a Sanu nachodiacie sa posície a začal cúvať severovýchodným smerom. Všade ho prenasledujeme.

V Poľsku a pozdĺž Dnjestra polohovanie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všeobecné cúvanie Rusov.

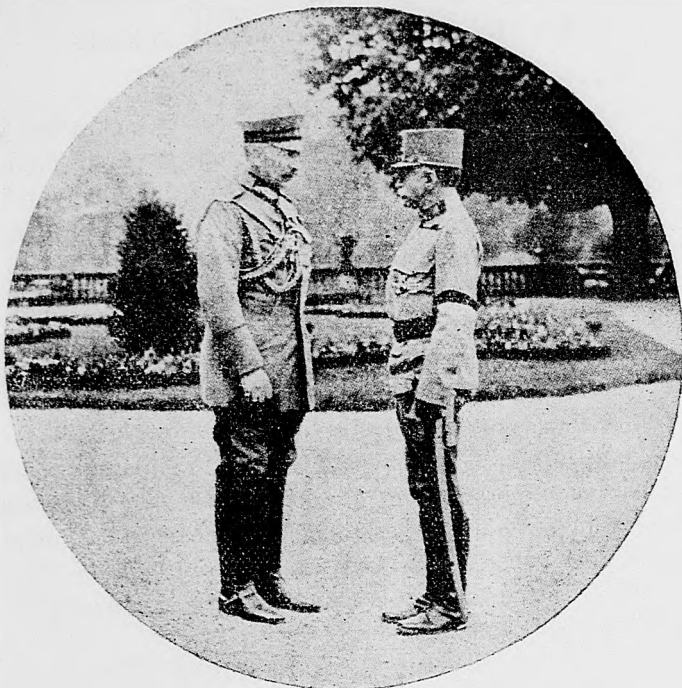
Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 30. júna.

Vo východnej Haliči pri Gnilej Lipe, ako aj pod Kamionkou Strumilovou pozdĺž rieky Bug, trvajú pre nás zdarné boje.

Medzi Bugom a Vislou nepriateľ ďalej cúva. Jeho zadné voje, ktoré kryjú jeho cúvanie, včera sme všade napadli a odbili. Naše čaty prešli cez rovinu Taneva a zaujaly pri Frampole a Zalkikove nachodiaci sa kraj vrchov.

Od Visly na východ dosiahnutými zdarmi spojených armád prinútení Rusi, aj od rieky na západ, jednu za druhou vyprázdňujú svoje posície. Tak od dnešnej noci zo svojho silného frontu Zavichost—Ozarov—Sienno opäť cúvajú ku Visle. Naše čaty obsadily Zavichost.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Cisár Vilhelm v rozhovore s barónom Conradom, náčelnikom generálneho štábu.

Bavorský kráľ v Przemysli a v Lembergu.

Bavorský kráľ Ludvik 28. júna predpoludním zavítal do Przemyslu. Kráľ zaujímal sa zvlášte o tie opevnenia severného frontu, ktoré svojho času bavorské čaty po mimoriadne účinlivej delostreleckej príprave útokom zajaly. Popoludní o pol druhej hodine bavorský kráľ odišiel z Przemyslu a šiel do tábora Mackensena, aby ho z príležitosti jeho povýšenia pozdravil. O 6. hodine kráľ so svojím sprievodom, v ktorom bol i bavorský minister vojny Kress, prišiel do Lembergu, kde ho vítal generál Böhm-Ermolli, veliteľ II. armády. Kráľ generála vrelými slovami pozdravil z príležitosti jeho úspechov. Z Lembergu bavorský kráľ odcestoval do Viedne, kde na dlhšej návšteve bol u jeho veličenstva nášho kráľa.

Spojenecké čaty v mesiaci júni súhrnom zajaly 194.521 Rusov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 1. júla. Vo východnej Haliči pozdĺž Gnilej Lipy a na území od Lembergu na východ ležiacom bitka trvá ďalej. Naše čaty na viac miestach postúpily napred na výšiny, vypínajúce sa od Gnilej Lipy na východ a vtrhly do nepriateľských posícií. Spojeneckým čatám podobne sa podarilo po rozhorčenom boji od Rohatyna nadol do svojej moci vziať východný breh rieky.

Pozdĺž Dnjestra panuje úplná tichosť.

Na území prameňov rieky *obsadili sme Zamosč*. Od roviny Tanev na sever vypínajúce sa výšiny, v celej ich rozsiahlosti, vzali sme do svojej moci.

Od Visly na západ naše čaty cúvajúceho nepriateľa prenasledovali až po Tarlov.

Spojenecké čaty, ktoré na severovýchode bojujú pod rakúsko-uhorským hlavným veliteľstvom, v mesiaci

júni zajaly 521 dôstojníkov, 194.000 obecných vojakov, ukoristily 93 kanónov, 364 strojových pušiek, 78 vozov streliva, 100 vozňov poľnej železnice atď.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Neustále prenasledovanie Rusov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na juhovýchodnom hojišti 24. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Voje generála Linsingena prešly za Dnjester; medzi Žuravnou a obcou Halič, ktorú nepriateľ držal ešte obsadenú, na severnom brehu stojí tuhá bitka. S týmto súvisle po vidiek nachodiaci sa od Lembergu a Žolkieva na východ v prenasledovaní sme pokračovali.

Od Ravarusky po miesto Sanu, nachodiacie sa pri Ulanove, významná udalosť sa nestala.

Medzi Sanom a Vislou Rusi cúvli až za odsek Sanu; na ľavom brehu Visly vyhli nám od Ilzy na juh a na sever.

O udalostach južného bojišťa hlavný válečný stán nemecký 24. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Kursian na severovýchod Rusi počas ich jedného, nami odbitého nápadu zanechali vyše sto zajatcov.

Pozdĺž Omuleva jedno nemecké vytrhnutie malo za následok zaujatie dediny Kopačisko.

Nezadržateľné cúvanie ruských čiat.

O juhovýchodnom bojišti hlavný válečný stán nemecký 25. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu.

Čaty generálobersta Woyrscha počas paľby nepriateľa od Ilzy na juhovýchod prekročily lesnaté okolie.

Pri armádach maršalla Mackensena polozenie v podstate je nezmenené.

Od obce Halič na severozápad jednotlivé časte armády generála Linsingena pred protinápadom prevažnej sily pri Martinove museli sme späť stiahnuť na južný breh Dnjestra. Ďalej hore riekou sme v napred postupujúcom napádaní. Ľavé krídlo armády stojí pri Chodorove.

O východnom bojišti hlavný válečný stán nemecký 25. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu.

Predvčerom zaujatú dedinu Kopačysko sme opäť vyprázdнили. Od Chorzele na juhovýchod, v blízkosti dediny Stegna, naše voje po prudkom boji vnikly do jednej čiastky nepriateľských čiar.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach juhovýchodného bojišťa 26. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Nápad armády generála Linsingena na severnom brehu Dnjestra postúpil napred. Pravý breh pri obci Halič ešte nepriateľ drží. Armáda od 23. júna alebo

od započatia cez riekú smerujúceho nápadu, *zajala 3500 chlapov*. Medzi Dnjestrom a od Lembergu východne rozprestierajúcim sa vidiekom pokračujeme v prenasledovaní.

O juhovýchodnom bojišti hlavný válečný stán nemecký 27. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Nemecké čaty po tuhom boji útokom zaujaly výsiny na severnom brehu Dnjestra medzi Bukačovcami nachodiacimi sa od obce Haliče na severozápad a Chodorovom a počas prenasledovania prišli na okolie Hrehorovo (na polcesty medzi Žuravnom a Rohatynom).

Hannoverské čaty zaujaly nepriateľské posície nachodiace sa od Ravarusky na severozápad. Medzitým 3300 Rusov sme zajali a viac strojových pušiek sme ukoristili.

Rusi aj pri tejto príležitosti použili zase ten svoj zvyk, že naše čaty máchaním bielymi ručníkmi priťahujú blízko seba a potom strieľajú na ne. Tieto časte ruských čiat sme zničili.

O východnom bojišti hlavný válečný stán nemecký 26. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Oglendy juhovýchodne (Od Prasnyša na sever) württemberské pluky na oboch stranách potoka Muravka, ruské posície útokom zaujaly a aj voči viacerým (medzi nimi nočným protinápadoňich podržaly. Korist je 636 zajatcov a štyri strojové pušky.

Zaujatie obce Halič.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na juhovýchodnom bojišti 28. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Obec Halič sme obsadili. Cez Dnjester dnes rano sme i tu prešli. Týmto armáde generála Linsingena po päťdňovom veľkom boji sa podarilo, aby v cetej dĺžke svojho frontu prinútila priechod cez riekú. Ďalej na sever naše voje zbitého nepriateľa prenasledujú k odseku Gnilej Lipa.

Od 23. júna Linsingenova armáda *zajala 6470 Rusov*.

Od Lembergu na severovýchod bližime sa k odseku rieky Bug. Ďalej na západ až po okolie Ciechanova spojené voje sú v ďalšom postupovaní napred, zajaly viac tisíc Rusov a ukoristily početné kanóny a strojové pušky.

Cúvanie Rusov za riekou Bug.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na juhovýchodnom bojišti 29. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Armáda generála Linsingena nepriateľa počas prenasledovania na celom fronte medzi obcami Haličou a Firlejovom späť zahнала za Gnilej Lipu. Na tejto čiare boj ešte trvá.

Vyššie severne prišli sme na okolie Przemyslian a Kamionky. Od Kamionky na sever nepriateľ nedočkal náš nápad; pod touto obcou utiahol sa za Bug; od Mostov Wielkich, ktoré ležia severným smerom na

50 kilometrov nad Lembergom, na sever a na severovýchod, taktiež od Tomašova na severovýchod a na západ nepriateľ včera postavil sa nám voči. Všade sme ho zbili. Pod tlakom na tomto území úrobeného nášho napredevania, nepriateľ na odseku Taneva a pri Sane začína vyprázdňovať svoje posície.

Sasonov o zakončení vojny.

Bukarešť, 30. júna. Ruský zahraničný minister Sasonov pred spolupracovníkom časopisu «Rječ» povedal, že sa Rusko nechystá k novej zimnej vojne, lebo sa vojna o veľa skôr skončí. O výsledku vojny sa neosvedčil, ale z poriadkov ruskej vlády vidieť, že následkom vnútorných príčin túži po rýchлом zakončení vojny.

Ďalšie prenasledovanie ruských čiat.

O ďalšom prenasledovaní ruských čiat hlavný válečný stán nemecký o udalostach juhovýchodného bojišta 30. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Naše napádanie pri Gnilej Lipe postupuje napred. Od Lembergu na východ a na severovýchod polohenie je nezmenené.

Medzi Bugom a Vislou nemecké a rakúsko uhorské čaty prišli na okolie Belzu, Komarova a Zamostia a na severný kraj lesnatých rovín odseku Taneva.

Na ľavom brehu Visly, na okolí Zavichostu a Ozarova, nepriateľ tiež začína cúvať.

Jedon nepriateľský lietací stroj za naším frontom prinútili sme k sleteniu a v ňom sediacich sme zajali.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Z nemeckého bojišta: Nemeckí vojaci krmia francúzske deti.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Tažké ztraty Francúzov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 24. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

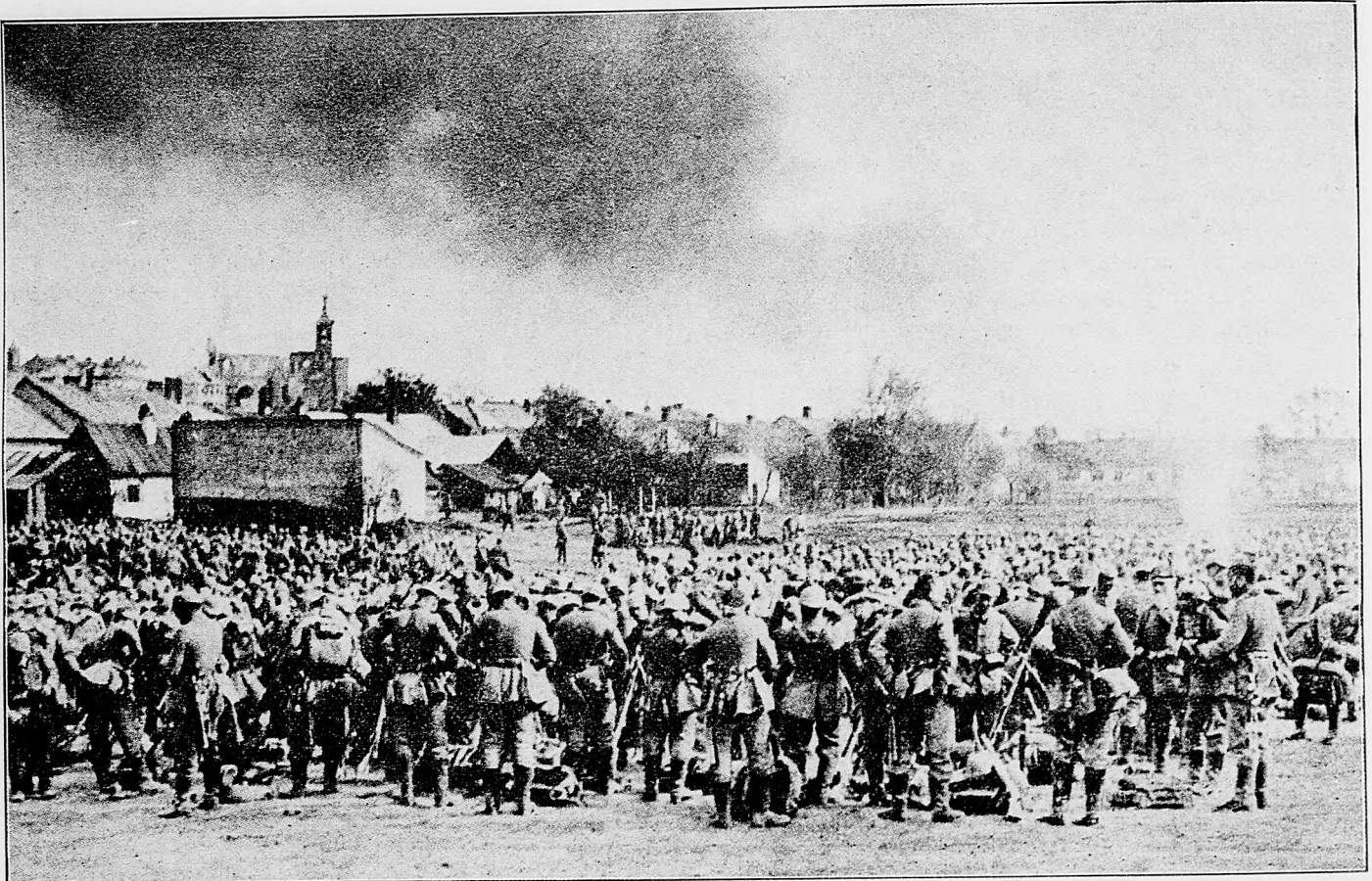
Na východnom úbočí vrchu Loretto nepriateľa vybili sme z jeho pred pár dňami zaujatej časti zákopy.

Od Souchezu na juh boj trvá pre nás zdarne.

Našu labirinthskú posíciu od Neuville na juh proti

Proti našej labyrintskej posícií opätovne urobené nepriateľské vytrhnutia sme odbili. Na západnom kraji Argonov nápad jedného francúzskeho bataillonu proti našim napred potisknutým novým posíciám s ťažkými ztratami nepriateľa sa rozpadol. V protinápade vzali sme nepriateľovi ešte jednu zákopy s dvoma opevnenými domami. Tri novšie strojové pušky a tri stroje na hádzanie mín sa nám dostály do rúk.

Na vrchoch Maasa od Tranchée na sever započaté francúzske nápady sa úplne zmarily. Od Tranchée na východ späť sme zaujali jednu, nepriateľom veľmi húževnate bránenú spájajúcu zákopy.

Nemecké čaty shromažďujú sa po víťazstve pri Gorliciach.

jednomu v noci započatému silnému nápadu v húževnatom boji z blízka sme podržali.

Na vrchoch Maasa došlo ku ďalšej rozhorčenej srážke. Ešte sme zajali 150 Francúzov. Nepriateľa počas jeho dvoch zmarených nápadov stihly ťažké ztraty.

Nápad proti vrchu nachodiacemu sa pri Ban de Sapte, ktorý sme včera zaujali, sme odbili. Počet zajatcov vzrástol o päťdesiat.

Nezdary napádajúcich Francúzov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 25. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Souchezu na juh v boji z blízka ukoristili sme viac strojových pušiek.

Pri Leintrey, od Luneville na východ, menšie nepriateľské podujatia sme zmarili.

Porážka Francúzov na celej čiare.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 26. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Bodákové boje, ktoré od Souchezu na sever a medzi Souchezom a Neuville na polceste o čiastku našich, v ruke nepriateľa nachodiacich sa posícií od viac dní neprestajne trvaly, sa skončili. Dnes v noci z našich zákopov vybili sme aj posledných Francúzov. Ku ich posilneniu nepriateľ tak na oboch úbočiach vrchu Loretto, jako i od Souchezu na juh ešte včera večer čerstvé sily hodil do boja. Aj tieto sme odbili.

V Champagne pri Souaine jednotlivé častky nepriateľskej posície vyhodili sme do povetria.

Od Perthesa na východ mýlne hodenie mín Francúzov zničilo ich vlastné ochranné diela.

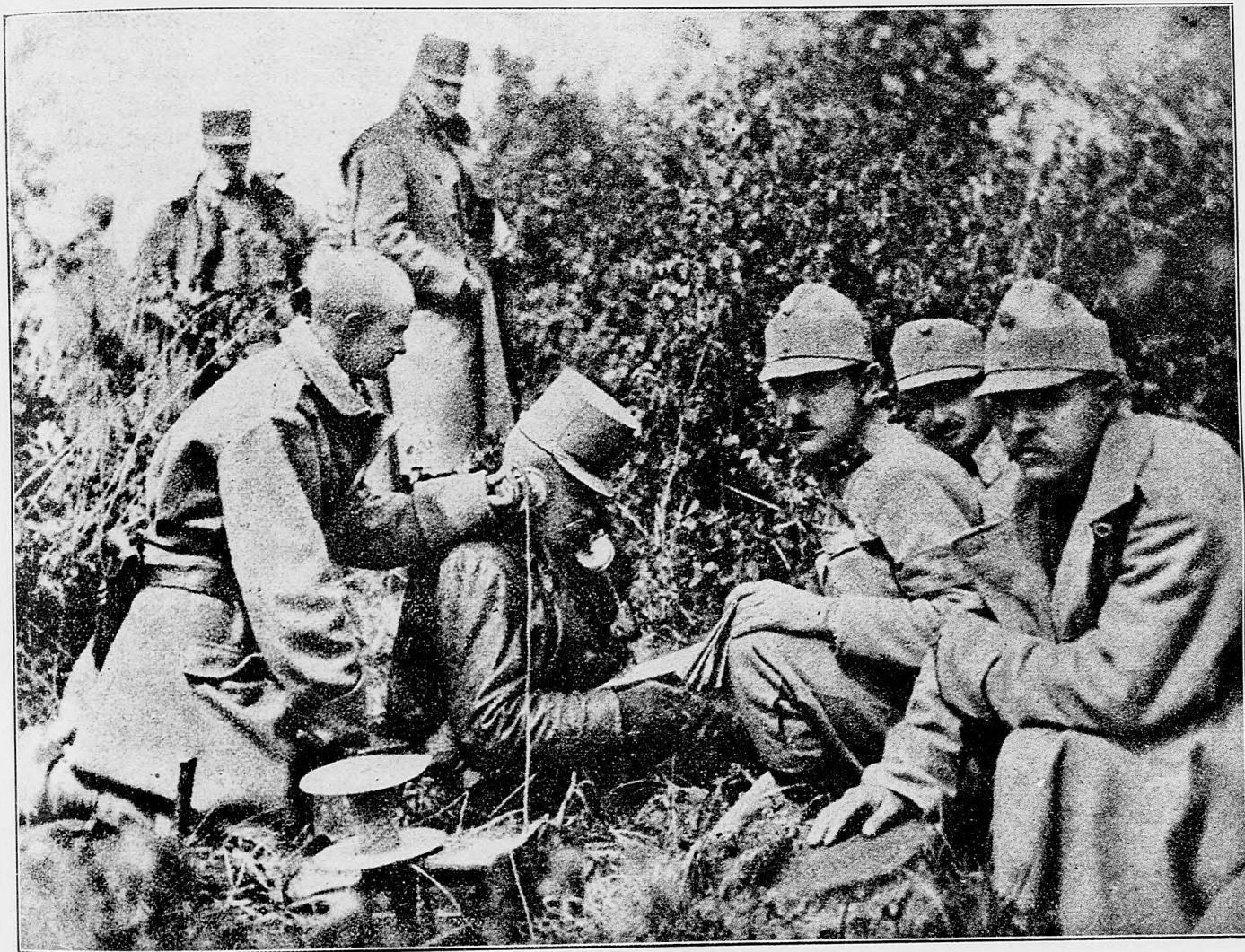
Na vrchoch Maasa od Combresa na západ bol tuhý boj. Tam nepriateľ na oboch stranách Tranchée v šírke frontu asi troch kilometrov vždy s novými čatami započal hlboko článkované nápady. Tieto sa takmer všade už v našej palbe rozpadly. Kde nepriateľ vnikol do našich zákop, v ručnom zápase s veľkými

cúzom a Angličanom 27. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na nepriateľské pri stolnom chráme v Arrasi stojace delostrelectvo sme pálili. Jedon sklad streliva vyletel do povetria.

V Argonnách od Vienne le Chateau na severozápad častka jednej zákopy útokom sme zaujali a voči viacerým francúzskym protinápadom sme ju podržali.

Keď sme v posledné dni na vrchoch Maasa zmarili tie pokusy nepriateľa, aby priestor, ktorý sme mu

Z ruského bojišta : Napredujúce čaty po telefone dostávajú rozkazy.

jeho ztratami sme ho vybili. Počas hneď za týmto nasledujúceho prenasledovania nepriateľa od Tranchée na západ zaujali sme jednu napred potisknutú nepriateľskú posíciu. Odtiaľto na východ nepriateľ malý kus 20. júna zaujatej zákopy ešte drží.

Pri Lointrey (od Luneville na východ) proti našim predným strážam urobený nápad nepriateľa sa nezdaril.

Od počiatku veľkého zápasu pri Arrase naši letúni so svojimi protivníkmi bojovali o panstvo v povetří. Boje na oboch stranách byly spojené so ztratami. Naše ztraty neboly marné. Od pár dní navidomoči prišli sme k prevahe.

Hlavný válečný stán nemecký z bojišta proti Fran-

24. júna na oboch stranách Tranché vzali, opäť vzal do svojej moci, večera prekvapili sme nepriateľa nápadom proti chrbtu vrchu nachodiaceho sa bezprostredne od Les Epagresu, ktorý chrbát vrchu po krátkom boji dostal sa do našej moci. Nepriateľ behom noci napínal svoje sily, aby chrbat vrchu zpätzaujal, ale všetky jeho nápady sa zmarily.

O ukoristení pri Ban de Sapte štyroch nemeckých strojových pušiek znejúca častka 26. júna vydanéj francúzskej úradnej zprávy je vymyslená. Nepriateľ, po svojej porážke, počas svojich protinápadov nikde sa nedostal do blízkosti nami zaujatej posície, naša korisť však vzrástla na 268 zajatcov, 2 revolverové

kanóny, 5 strojových pušiek a na 7 väčších a menších strojov na hádzanie mín.

Porážky Francúzov okolo Arrasu, v Argonnách a vo Vogézoch.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 28. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Arrasu na sever na oboch stranách cesty Souchez—Aix—Noulette a pri Labyrinthe, od Ecourie na sever nepriateľské nočné nápady sme odbili.

V západnej časti Argonov Francúzi včera sprobotali zpätzaujať svoje ztratené posície. Napriek hromadnému postaveniu do boja ich delostrelectva ich nápady sa úplne zmarily. Práve takto sa skončil na oboch stranách Tranchée v šírke dvoch kilometrov proti nám urobený nápad pechoty. Po neobyčajne veľkých ztratách nepriateľ zpät ušiel do svojej posície.

Vo Vogézoch napadli sme tú nepriateľskú čatu, ktorá držala obsadený od Metzeralu bezprostredne na východ vypínajúci sa vrch. Päťdesiat zajatcov a jedna strojová puška ostala nám v rukách.

Zvláštne úspechy sme mali na juhovýchodnej časti nášho frontu proti nepriateľským letúňom. V povetrom boji dve nepriateľské lietadlá od Schluchtského priesmyku na sever a pri Gerardmeri sme sostrelili, dve druhé lietadlá palbou našich kanónov pri Largitzene a Rheinfelde na švajciarskom území prinútili sme k spusteniu sa na zem.

Nemecké najvyššie vojenské vodcovstvo svoju zprávu z 27. júna nasledovne opravuje:

Na nepriateľské pri stolnom chráme v Arrasi stojace delostrelectvo sme pälili. Na stolný chrám sme nepälili.

Všetky nápady Francúzov sa zmarily.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 29. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Francúzi včera večer medzi lens-bethunskou cestou a Arrasom prudkou palbou pripravili nočný útok pechoty, ktorý však udusil oheň našich kanónov.

Na vrchoch Maasa nepriateľ behom dňa päťkrát napadol tie posície, ktoré sme 26. júna od Les Epargesu juhozápadne zaujali. Tieto nápady s veľkými ztratami nepriateľa bezvýsledne sa rozpadly práve tak, jako jedno ich nočné vytrhnutie od Tranchée na východ.

Od Luneville na východ len po naše prekážky mohly prísť tie tri útoky, ktoré viac nepriateľských bataillonov urobilo proti našim v hore Les Remabois a od Leintrey—Condrexonu na západ nachodiacim sa posíciam. Nepriateľ v našej palbe zpät ušiel do svojich posícií.

Na stolnom chráme v Soissons umiestnenú pozorováciu posíciu nepriateľského delostrelectva naše delostrelectvo včera odstránilo.

Stále nezdary Francúzov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 30. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pri Arrase ani včera nebolo väčšieho nepriateľského podujatia. Naproti tomu ďalší zdar sme dosiahli vyhnaním nepriateľa z tých častí zákop, ktoré behom svojho za týždne trvajúceho silenia sa vedel nám vytrhnúť. Jedno vytrhnutie nepriateľa v Labyrinthe (od Ecourie na sever) sme odbili.

Od 23. t. m. nepriateľ na vrchoch pri Maase od Les Epargesa na západ svojimi takmer neprestajne robenými útokmi marne sa pokusuje, aby nami zaujaté posície zpät zaujal. Aj včera robil pokusy štyrmi prudkými nápadmi, ktoré sa s jeho veľkými ztratami všetky zmarily.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecké úradné zprávy.

Hlavný válečný stán turecký 23. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na kaukazskom fronte naše čaty, ktoré tiahnu smerom ku Olty, po prudkých bojoch zaujaly 2900 metrov vysoký vrch Karadagh, ktorý na okolí Kale Boga od našej hranice leží na dve hodiny cesty. Nepriateľ ušiel východným smerom a zanechal viac sto strelivom naplnených kistieň a iný válečný materiál.

Na dardanellskom fronte naše poľné delostrelectvo dvoma granátmi trafilo tú nepriateľskú torpedovú loď, ktorá plávala na okolí an-burnského pobrežia. Torpedová loď sa vzdialila.

Pri Sed il Bahre 21. júna svedená bitka, ktorá trvala takmer za 24 hodín a skončila sa s porážkou nepriateľa, mala nasledovný priebeh: Nepriateľ tým pripravil svoj útok, že celý deň neprestajne bombardoval naše posície ťažkým delostrelectvom, zvlášte na ľavom krídle nachodiacom sa na odseku Sed il Bahr. Dňa 21. júna rano o 5. hodine nepriateľ, keď delostreleckú palbu priviedol na najvyšší stupeň a za každú minútu vystrelil 150 granátov, útokom a použitím neprestajne prichodiacich pomocných čiat zaujal časť streleckých zákop nášho ľavého krídla. Následkom našich opätovných protinápadov tieto strelecké zákopy zavše dostaly sa do ruky nepriateľa, zavše zas do našej moci. Predvečerom už len asi 100 metrov dlhá zákopa bola v moci nepriateľa. Behom nasledujúcej noci naše čaty, ktoré sa v boji celý deň heroicky držaly, nočným silným nápadom aj túto časť zákopy vzaly od nepriateľa, ktorý napriek veľkého márnenia streliva a obrovským ztratám bol prinútený v najväčšom neporiadku cúvnuť do svojich predošlých posícií.

Včera nepriateľ nepokúsil sa o nápad. Len na úsvite a predvečerom bol delostrelecký súboj medzi našim ľavým krídlom a nepriateľským delostrelectvom.

Z ostatných bojišť významnejšiu udalosť neoznámili.

Úradná zpráva hlavného tureckého stánu vydaná 24. júna zneje nasledovne :

Na kaukazskom fronte v blízkosti Kale Boghaza naša jedna čata, ktorá nepriateľskú zadnú stráž tlačila, 23. júna rano protinápadom odbila nepriateľský nápad a prinútila nepriateľa cúvnuť ku Kale Boghatu.

Na dardanellskom fronte včera pri Sed il Bahre a Ari Burne s prestávkami boli boje delostrelectva a pechoty.

Na ostatných bojištiach polozenie sa nezmenilo.

Hlavný válečný stán turecký 25. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Pri dardanellách hrdinsky bojujúcich vojakov sprevádza stály zdar. Včera v noci opäť odbili nepriateľa. Na pravom krídle Turkoj jedna objavujúca patrola dosiahla veľmi veľký zdar voči nepriateľovi.

Hlavný válečný stán turecký 26. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Na kaukazskom fronte nepriateľ, ktorý následkom nášho opätovného a účinného nápadu na okolí Kale Boghaza cúvol, celou silou sa usiluje pomocou došlých posíl udržať sa vo vopred prichystaných posíciach a prekaziť cúvanie svojho pravého krídla.

Na dardanellskom fronte pri Ari Burne 25. júna bola slabá obapolná palba. Popoludní naše delostrelectvo pred Kabatepem dvakrát trafilo jednu nepriateľskú dopravnú loď. Na lodi vypukol oheň. Jeden výstrel nášho delostrelectva trafil jednu nepriateľskú torpedovú loď. Jednu dopravnú loď, ktorá strelivo vykladala na breh, trafily dva výstrely nášho delostrelectva, načo loď následkom vypuknutia ohňa odplávala od brehu.

Od Sed il Bahru na juh nepriateľ opätovne urobil nápad na jednotlivé časte zákop nášho centra, ale sme tieto nápady vždy so ztratami nepriateľa odbili. Na pravom krídle boli samé súboje pechoty a delostrelectva.

Uzatvárajúc z počtu ku odvážaniu ranených slúžiacich lodí a z množstva s bojišta ešte neodvezených mŕtvov, nepriateľ v bitke svedenej 21. júna ztratil vyše 7000 ľudí.

Na ostatných frontoch nestala sa významná udalosť.

Zdary Turkov.

Hlavný válečný stán turecký 27. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Na dardanellskom fronte pri Ari Burne bol obapolný boj delostrelectva a pechoty. Aj stroje na hádzanie mín započaly akciu.

Pri Sed il Bahre nepriateľské ťažké delostrelectvo od 25. júna na našom pravom krídle nachodiace sa šiance vzalo pod prudký oheň, ale bez toho, aby bolo dosiahlo úspech. Na ľavom krídle nočné pokusy nepriateľa na pár miestach v našej palbe sa rozpadly. Nepria-

teľa prinútili sme, aby cieľom obrany proti našim bombám pred svojimi vytiahol drótené siete.

Naše anatolské batterie pod účinnú palbu pechoty a delostrelectva vzaly pri Sed il Bahre nachodiace sa posície nepriateľa.

Na ostatných miestach nestala sa žiadna významnejšia udalosť.

Hlavný válečný stán turecký 28. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Na dardanellskom fronte v noci z 26. na 27. júna na okolí Ari Burnu bol slabý boj pechoty a s bombami. Dňa 27. júna predpoludním proti posíciam nepriateľa zaviedli sme prudkú palbu pechoty a delostrelectva, ktorá mala prajný výsledok. Viac nepriateľských posícií sme zničili a v radoch nepriateľa spôsobili sme zmätok. Ustalili sme dym, potom znaky väčšieho ohňa.

V blízkosti Sed il Bahru s času na čas opakujú sa boje pechoty a hádzanie mín. Nepriateľské delostrelectvo bez zdaru márne svoje náboje, aby naše strelecké zákopy rozbúrало.

Nepriateľskí letúni na dedinu Jenişehir, od Kum Kaleha južne, hodily bomby bez toho, aby boli zapríčinili škodu.

Naše anatolské batterie zdarne bombardovaly pri Sed il Bahre nachodiace sa nepriateľské delostrelectvo.

Na ostatných bojištiach významná udalosť sa nestala.

Obrovské ztraty Francúzov a Angličanov.

Hlavný válečný stán turecký 29. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Na fronte Dardanell pri Ari Burne nepriateľ včera popoludní po prudkom delostreleckom boji trikrát urobil nápad proti nášmu ľavému krídlu, ale sme ho vždy s obrovskými jeho ztratami odbili bez toho, aby bol dosiahol dáky výsledok.

Pri Sed il Bahre nepriateľ v noci na 28. júna do rána ťažkým delostrelectvom strieľal na naše na pravom krídle nachodiace sa šiance a 28. júna ráno napadol toto naše krídlo. Nepriateľa protinápadom sme odbili. Nepriateľ ani svojimi v noci urobenými nápadmi proti nášmu ľavému krídlu nedosiahol zdaru. Popoludní nepriateľ proti nášmu centru urobil nápad, ktorý sme ľahko odbili. Protinápadom naše batterie účinnive sa zúčastnily v bojoch pri Sed il Bahre stojaceho ľavého krídla a značne prispely ku tomu, aby nepriateľ, ktorého stihly ťažké ztraty, bol prinútený k utiahnutiu sa.

Naši vetroplavci na sed il bahrský tábor nepriateľských letúňov so zdarom hodili bomby.

Na ostatných frontoch žiadna významná vec sa nestala.

Zadovažujte predplatiteľov pre

«Krestana!»

Vojna na mori.

Práca podmorských lodí.

Skayens, 25. júna. Jednu nemeckú rybársku parolod od Hausfholmu na sever potorpedovala anglická podmorská loď. Mužstvo rybárskej parolode zachránil druhý nemecký rybársky parník. Výnimkou je len kapitán, ktorý je námorným dôstojníkom, preto ho Angličania zadržali. Zachránené mužstvo v piatok rano tu vysadlo na breh.

Londýn, 25. júna. Reuterova agencia oznamuje: V noci so štvrtku na piatok krátko po 2. hodine pri Nordwichu londýnsku parolod «Cunisania», ktorú potorpedovala nemecká podmorská loď, privliekli k brehu. Mužstvo, 33 chlapov zachránili. Parolod «Cunisania» z Montrealu s veľkým nákladom pšenice plávala ku Hullu.

Potopené lode.

Kopenhága, 26. júna. Matrózi do Skayenu privlečenej nemeckej rybárskej lode rozpovedali, že tri alebo štyri lode ich zo siedmich lodí pozostávajúcej flotilly potopila anglická podmorská loď. Mužstvu potopených lodí dali dosť času opustiť lode.

Rotterdam, 26. júna. Anglické rybárske lode «Quilwaler» a «Viceroy» vo štvrtok od Skerjesu na 25 kilometrov prevrtaním ich dna potopili. V tom istom čase Nemci potopili ešte i päť rybárskych lodí.

Zürich, 26. júna. Nemecká podmorská loď potopila anglický parník «Darisbrock», ktorý s väčším nákladom obilia plával z Kanady do Anglicka.

Bergen, 26. júna. Norvégska parolod «Nova» doplávala sem s mužstvom norvégskeho parníka «Trauma». Tento parník, ktorý z Archangelska drevo viezol do Londýna, v blízkosti Shetlandských ostrovov potorpedovali a podpálili. S mužstvom Nemci veľmi zdvorile zachádzali. Mužstvo na ochrannom člne zaviezli ku parolodi «Nova», ktorá sa práve bola zjavila na obzore. Parník «Trauma» obsahoval 1557 tún brutto.

Nebezpečie anglických lodí.

Hága, 28. júna. Nemecké podmorské lode vyvíňujú stupňovanú činnosť. Mimo posledne potopených lodí na Severnom mori torpeda trafilo anglickú válečnú loď «Regburgh». Zapríčinená škoda je nie značná.

Potopené anglické parníky.

Liverpool, 30. júna. (Reuter.) Parolod «Lucana» v nedeľu na okolí Ballycottonu, pri južnom pobreží Irska potopila nemecká podmorská loď. Mužstvo lode sa zachránilo.

Rotterdam, 30. júna. Z Londýna oznamujú, že nemecká podmorská loď v pondelok pri Youghale, pri južnom pobreží Irska napadla viac lodí a barrowskú parolod «Edith», ktorá plávala zo Sillothu do Corfu, potopila.

Londýn, 30. júna. (Reuter.) V pondelok popoludní

pri Tuakari (na Irskom mori) veľký anglický parník «Indrani» potorpedovali. Osobníctvo parníka, ktoré sa zachránilo, jedna rybárska loď v Milfordhave vysadila na breh. Matrózi rozpovedali, že v pondelok popoludní pár minútami pred 5. hodinou videli podmorskú loď, ktorá dvoma výstrelami dala signál, aby parník ochranné člky pustil na vodu. Jeden člok mohli spustiť. Veliteľ podmorskej lode parníku «Indrani» dal 10 minút času, po uplynutí ktorého do parníka vystrelili torpeda.

Londýn, 30. júna. Z Millerfordhavenu oznamujú, že anglickú barku «Dunfries Shore» od Smallsu na 25 míľ juhovýchodne v pondelok rano potorpedovali. Mužstvo barky cez poludnie v Millefordhavene vysadlo na breh.

Balkánske štáty a vojna.

Rusko, Anglicko, Francúzsko, Taliansko a Balkán.

Lugano, 26. júna. Rímsky telegramm časopisu «Corriere della Sera» z anglického prameňa prináša zpravu o zmenení diplomatickej taktiky štvordohody v balkánskych štátoch. Kým Taliansko bolo neutrálne, dotiaľ hlavným oporným bodom politiky trojdohody na Balkáne bol Niš. Ale žiadosti Srbska postupne tak vzrástly, že nastalo ochladnutie. S Čiernou Horou započaté pokračovanie Srbska proti Albánsku štvordohodu ešte väčšmi namrzelo. Preto si teraz Sofiu vyvolili za hlavné miesto činnosti.

Položenie v Albánsku.

Genf, 28. júna. Noviny «Journal de Genève» oznamujú z Durazza, že Srbi, ktorí vtiahli do mesta, vyhlásili, že Srbsko zaujalo Durazzo.

Bukarešť, 28. júna. Dľa albánskych zprav černo-horské čaty zastaly pred Skutarim. Tamojší taliansky konsul prosil veliteľa černo-horských čiat, aby nevtiahol do mesta.

Srbské čaty sú v Tirane.

Dľa athénskych zprav grecke čaty tiež robia prípravy ku vtiahnutiu do Albánska.

Talianska zpráva o Srbsku.

Bukarešť, 30. júna. Z Rímu oznamujú, že noviny «Corriere della Sera» nasledovne píšu: Obsah odpovede, ktorú Bulharsko dalo štvordohode, ešte neni známy, ale je isté, že štvordohoda na notu Bulharska už v tieto dni odpovie. Dľa zpravy menovaného talianskeho časopisu, Srbi sa veľmi neústupne držia a ani prúd proti Taliansku neklesá.

Veľké ztraty Srbov v Albánsku.

Saloniky, 30. júna. Z Monastiru oznamujú, že Srbi pred Elbassanou utrpeli veľké ztraty a z Monastiru priťahli si ta posily, ktoré pozostávaly zväčša zo starších ľudí, z ktorých mnohí od únavy už na ceste zomreli.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Bombardovanie belehradskej ložnej fabriky.

Úradná zpráva z južného bojišťa, vydaná 30. júna.

Čo odpoveď na jeden útok Srbov pri Šabaci, jedon z našich letúňov včera ráno s veľmi dobrým výsledkom bombrdoval belehradskú fabriku na lode a tábor čiat v Orašaci od Obrenovaciu na juhozápad.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vtiahnutie Černohorcov do Skutara.

Chiasso, 1. júla. V nedeľu, 27. júna, na poludnie černohorské čaty vtiahly do Skutara, keďže v pominulé dni obsadily Meduu, Alessio a viac obcí Malissorov. Čaty viedol černohorský generál Vukotič a v mene kráľa Nikitu vyhlásil, že Skutar berie do svojej moci.

Zakročenie Talianska v Niši a v Cetinji.

Genf, 1. júla. «Herald» oznamuje z Ríma: Taliansko v Niši a v Cetinji urobilo vážne kroky pohom na obsadenie Albánska skrze Čiernu Horu.

Lemberg.

S povolením hlavného válečného stánu 27. júna sdelil Béla Landauer, válečný zpravodajca «Alkotmány»-u.

V utorok ráno, 22. júna, sotva čo pred pol druhou hodinou posledný ruský táborový žandár opustil mesto, od janovskej cesty vtiahla ta patrôla husárov a od grodeckého mýta predstráž ulánov. Kaprálovi husárskej patrôle tancujúci a od radosti viskajúci ľud na pamiatku dal zlaté hodinky, oddiel ulánov piateho landwehru uradovaní ľudia privítali s koláčmi, s vínom obypali kvietim a jednotlivých vojakov obdarovali peniazmi. O desať minút pozdejšie, vtiahla do mesta jedna stotina 42. pešieho pluku, potom 1. a 25. pluk landwehru s košickým plukom 34. Na poludnie už všetky cesty, ulice a priestory Lembergu preplnené boli zaprášenými, uhorskými a rakúskymi bakančošmi a okolo nich tisíce ľudí, ktorí od veľkej radosti objímali, bozkávali, na pleciah nosili našich hrdinských vojakov. Len skoro i sám jazdecký generál *Böhm-Ermolli* prijal holdovanie na tisíce shromazdeného obyvateľstva mesta.

— Milostivý pane — generálovi povedal zastupiteľ mešťanostu — nogajkou nikoho tak nešlahali, ako nás. Naše trápenia boli nekonečné. Vďaka, povďačnosť a holdovanie našej hrdinskej armáde a našim drahým spojencom. Našich nepriateľov zbili, lež celkom snád ešte nepošliapali. Potreba je ešte na mnohé obete. Ochraňuj Bože nášeho cisára a našich herdinov.

Böhm-Ermolli na to povedal nasledovne:

— Ďakujem, pán doktor, za vaše pekné slová. Srdečné blahoželania mesta Lembergu predostrem najvyššiemu trónu.

Hauser, mestský radca, pýtal sa generála, či Lemberg zpät zaujaly výlučne rakúsko-uhorské voje. Na čo *Böhm-Ermolli* povedal doslovne:

— Áno, jedine naša druhá armáda, na ktorej čele mám česť stáť, previedla túto operáciu, ktorá sa skončila s oslobodením Lembergu. Každý vojak mojej armády je opravdivý hrdina, ako o tom svedčia výsledky ťažkých bojov.

Popoludní ľud Lembergu holdoval Mackensenovi. Nemeckého veliteľa zastupiteľ mešťanostu pozdravil nasledovne:

— V osobe vašej excellencie obdivujeme a vítame nepremožiteľného veliteľa. Celý svet, buďto priateľ alebo nepriateľ, s citami najhlbsieho holdovania povznáša svoj zrak ku vašej excellencii.

Na čo Mackensen odpovedal:

— V spojení s rakúskymi a uhorskými čatami, my Nemci bojujeme tu v západnej Haliči a cítim sa byť blaženým, že vám môžem povedať, že lebergské víťazstvo ďakovať môžeme jedine vytrvalosti a hrdinskosti rakúskych a uhorských čiat.

Tej noci v Lembergu nikto nezatvoril oka, obloky boli osvetlené, po uliciach tancoval a prespevoval ľud do bieleho rána.

Príchod maršalla.

Arciknieža Fridrich, generalissimus rakúsko-uhorskej armády, od včerajška pruský maršall, na čele skvostného štábu, za mojej prítomnosti vtiahol do zpätzaujateho Lembergu. O jedenástej hodine grodeckou cestou prišiel do vonkajšieho mesta, zkadial medzi zástupami na tisíce shromazdeného ľudu, tiahol ku palácu provinciálneho sjazdu, kde čakali naň a holdovali mu rimsko-katolícky arcibiskup, grécko-katolícky a armenský biskup, rektor university a zastupiteľstvá úradov a vrchností. Na privítanie bývalého miestodržiteľa grófa Pininszkyho generalissimus arciknieža Fridrich odpovedal:

— Cítim sa byť blaženým, že našim statným vojom podarilo sa oslobodiť Lemberg, ďakujem za pekné privítanie a rečníka hlboko precítené slová, ktoré nezameškám predostref najvyššiemu trónu. Opravde veľmi, veľmi sa teším, že som mohol navštíviť vaše pekné mesto.

Z palácu provinciálneho sjazdu zaviezol sa na mestský dom a ztadiaľ ku Georg hotelu, kde prijal holdovanie všetkých v Lembergu prítomných rakúskych, uhorských a nemeckých generálov. Kvietim ozdobeným mestom vrátil sa do hlavného válečného stánu. Generalissimus pri jeho odchode nápadne vrele odobral sa od *Böhm-Ermolliho*.

Ruské barbárstva v Lembergu.

Po porážke ruských čiat pri Dunajci a zvlášte keď i pevninu Przemysl znovu zaujaly naše víťazné čaty, smerodajné ruské kruhy v Lembergu vedely, že sa blíži koniec ich slávy. Úradníci ruského miestodržiteľstva a ruskej policie nestarali sa viac o porušenie mesta a Haliče, lež iba na to hľadeli, aby si zabezpečili čím

viac drahocenných pamiatok na Lemberg. Z palácu miestodržiteľstva vzali nielen celé náradie a obrazy, lež ešte aj dubové parkety izieb naložili do vagónov a poslali do Petrohradu.

Ruským úradníkom, ako majú príbytky rabovať, ukázal sám **Eulogius**, ruský arcibiskup, ktorého cár do Lembergu poslal, aby celú Halič na ruské rozkolníctvo obrátil. Ubytoval sa v dome dvorného radcu Szarskiho. Do Lembergu prišiel s jedným pleteným košom, keď ale tento driečny ruský arcipastier odcestoval, jeho batožinu na sedemdesiat vozoch poslal do Kieva. V dome dvorného radcu Szarskiho, pravda, nenechal ani klinca. Všetko vyraboval.

Za príkladom zvestného arcibiskupa Eulogiusa ruskí úradníci, pred ich odchodom, lebergským kupcom shabali všetky zásoby zbožia, múky a cukru. Z jednej fabriky vzali všetky stroje, z úradov vzali telefonné a telegrafické vystrojenia a všetko poslali do Ruska. Na tom ale ešte nebolo dost.

Keď pred našimi víťaznými čatami utiekli z Lembergu, ako tusov vzali so sebou predsedu mestskej rady Rutovskoho, podmešťanostov dr. Stáhla, Schleichera, štyroch mestských radcov, správcu mestského archívu Czolovskoho, rektora university Becka, predstaveného jezuitov P. Sopucha, celú redakciu novín «Gazeta Wieczorna» a iných 250 osôb.

Ako naše čaty blížily sa k mestu, Rusi podpálili novú železničnú stanicu. Železničné sklady, dielne a celú železničnú stanicu poliali petroleumom, aby stavaná lepšie a do zakladn zhorely. Najprv, pravda, vyrabovali všetky miestnosti železničnej stanice, ešte aj v susedstve nachodiace sa príbytky železničných úradníkov a zamestnancov. V pivnici železničnej dielne podložili dynamit, ktorý vybuchol a celé stavenie vyhodil do povetria.

Diľa zprávy novín «Wiek» v nedeľu, 20. júna, na lebergskom Ringplaci za bieleho dňa sedematisiat zlatníckych sklepov vyrabovali Rusi. Zatým napadli obchody liehových nápojov. Pálenka tiekla potokami.

V pondelok, 21. júna. Všetky obchody boli zatvorené. Nikto sa neopovážal na ulicu, bo Rusi koho sdrapili, každého ozbíjali. S kýmkoľvek sa stretli, vzali mu hodinky, prstene a keď mal dobrú obuv, hodili ho o zem a ztiahli mu ju s nôh. Celé mesto bolo ako vymreté. Cez poludnie bolo v meste čuť dunenie našich kanónov. Rusi ponáhľali sa s podpalovaním. V predmestiach podložili viacej ohňov a na ceste Jablonovskej podpálili kasárňu a budovu hlavnej pošty.

V útorok, 22. júna, ráno zmizly z domov ruské zástavy. Generál Seremetiev o 9. hodine na automobile utiekol z Lembergu. Za ním vyprataty sa z mesta i všetky ruské hordy a obyvateľstvo radostne vítalo našich hrdinov.

Sebapovedomý kresťan-katolík číta a predpláca len v katolíckom duchu písané noviny!

Ustálenie cien novej úrody.

Vláda poľahom na novú úrodu vydala novšie nariadenie, ktorým ustáľuje najvyššiu cenu za pšenicu, raž, polovník, jačmeň a ovos, počnúc od 10. júla t. r.

Nové najvyššie ceny menovaných druhov obilia sú o volačo lacnejšie, ako byly dosavadne a urobený je rozdiel v cenách aj podľa času. Kto totižto prv bude hotový so pšenickou na predaj, ten dostane za ňu vyššiu cenu.

Na pšenicu ustáľuje nariadenie päť cien asice na dobu od 10—21. júla, od 22—31. júla, od 1—10. augusta od 11. do 21. augusta a na dobu po 21. auguste.

Najvyššia cena pšenice na tieto doby ustálená je pre hornouhorské stolice v nasledovnom (päť cien pšenice nasleduje radom dľa doby).

V oravskej, liptovskej, turčianskej, trenčianskej, zvolenskej, šarišskej, spišskej stolici a v Baň. Štiavnicí cena pšenice ustálená je na 41.—, 40.—, 39.—, 38.—, 37.— korún. V Budapešti budú tiež tieto ceny.

V prešporskej, nitrianskej, novohradskej, hontianskej, ostrihomskej a tekovskej stolici na 40.50, 39.50, 38.50, 37.50, 36.50 korún. Tu poznamenávame ešte, že táto cena ustálená je aj na zadunajské stolice, na peštiansku a hevešskú stolicu a na sedmohradské stolice. V békéšskej, báčbodrogskej a torontálskej stolici na 40.—, 39.—, 38.—, 37.—, 36.— korún.

Jako z tohto vidíme najvyššia cena pšenice každých desať dní bude klesať o jednu korunu.

Najvyššia cena raže ustálená je na tri doby, asice na dobu od 10—21. júla, od 22—31. júla a po 1. auguste. Pre oravskú, liptovskú, turčiansku, trenčiansku, zvolenskú, šarišskú a spišskú stolicu a Baň. Štiavnicu najvyššia cena raže ustálená je na 32.50, 31.50, 30.50 korún; pre prešporskú, nitriansku, novohradskú, hontiansku, ostrihomsú a tekovskú o korunu nižšie. Aj cena raže v každej ďalšej dobe o 1 korunu klesne.

Najvyššia cena polovníka ustáľuje sa dľa toho, koľko obnáša cena pšenice a raže spolu v polovník smiešaná. Ku príkladu keď metrický cent pšenice stojí 41 korún a raž 32 kor. 50 halierov, tak za metr. cent polovníka najvyššia cena je 31 korún 75 halierov.

Najvyššia cena jačmeňa 30.— korún ustálená je na hornouhorské stolice, v dolných stoliciach klesá od 29.50 po 26.50 kor.

Najvyššia cena ovsy po celej krajine ustálená je na 28 korún za metrický cent.

Tieto ceny vzťahujú sa na zdravé obilie, v ktorom niet vyše 2%-ov inakšieho zrna a ktorého hektoliter pri pšenici váži 75 kilogrammov; ďalej na zdravú raž, hektoliter ktorej váži 70 kilogrammov a na zdravý jačmeň a ovos, pri týchto ale bez ohľadu na váhu hektolitru. Jestli hektoliter pšenice váži vyše 75 kilogrammov, tak maximálna cena po 77 kilogrammov pri každom kilogramme vyššej váhy vzrastie o 20 a ďalej po 80 kilogrammov o 15 halierov. Jestli je váha hektolitru pšenice menšia od 75 kilogrammov, tak

maximálna cena po 73 kilogrammov pri každom kilogramme rozdielu váhy klesne o 20 a po 70 kg. o 30 halierov. Jestli hektoliter raže váži vyše 70 alebo niže 70 kgov, tak maximálna cena, ale najviac po 3 kilogrammy, pri každom kilogramme vyššej váhy o 15 halierov poskočí alebo klesne.

V týchto najvyšších cenách zarátané sú aj trovy za odvezenie obilia na stanicu a len za vrecia možno si rátať osobitý obnos. Tento obnos pozdejšie ustáli minister obchodu.

Veľmi podstatnou časťou nariadenia je aj to, že jestli ku kúpe oprávnený kupec kúpenú úrodu v ustálenom čase dľa smluvy neodoberie od gazdu, gazda môže si rátať interess od kúpnej ceny za opozdenie a žiadať poplatok za opatrovanie zbožia. Výšku tohto poplatku pozdejšie ustáli minister obchodu.

Po 10. júli zakázané je pšenicu, raž, polovník, jačmeň a ovos dražšie kupovať alebo predávať, než je v tomto nariadení najvyššia cena ustálená na to miesto, na ktorom sa kúpa stane.

Kto za tieto plodiny od ustálenej najvyššej ceny vyššiu cenu sľúbi alebo žiada, v nariadení nevypočítané poplatky zaráta alebo pobočné služby prijme sám pre seba alebo pre tretiu osobu alebo takéto sľúbi, nakoľko jeho skutok nepadá pod prísnejší trest, spácha priestupok a môže byť trestaný až dvojmesačným väzením a peňažným trestom po 600 korún. Takto bude trestaný aj ten, kto zúmyselne alebo premeškáním povinnej starostlivosti spoluúčinkuje v tom, aby kupec alebo predavač obilia obmedzenie poťahom na najvyššie ceny obišiel alebo zmaril, alebo kto bársjakým spôsobom pri obídení týchto poriadkov je nápomocný alebo vie o tom a vec vrehnosti neoznámi.

CHYRNIK.

Arciknieža Fridrich v Lembergu. Z novinárskeho válečného stánu oznamujú, že arciknieža Fridrich, maršall, hlavný veliteľ armády s generáloberstom náčelníkom generálneho štábu Conradom a s početnými dôstojníkmi generálneho štábu z hlavného válečného stánu 23. júna odcestoval do Lembergu, kam došiel predpoludním nasledujúceho dňa. Hlavného veliteľa našej armády obyvateľstvo hlavného mesta Haliče vitalo s páru nemajúcim oduševnením. Domy byly ozdobené zástavami, ulice a obloky domov nabité ľuďmi. Pri grodekskom mýte veliteľ víťaznej armády generál Böhm-Ermolli podal zprávu arcikniežaťu, ktorý mu odovzdal jeho veličenstvom udelený mu vojenský záslužný križ prvej triedy s válečnou dekoráciou. Na čele zastúpitelov kňazstva, šľachty a sboru úradníkov miestodržiteľ gróf Pininski rečou privítal hlavného veliteľa armády. Na mestskom dome meská a obecna rada vítala arcikniežaťu Fridricha, ktorého pozdravil druhý námestník predsedu mestskej rady, ponevadž prvého námestníka Rusi čo túsa pojali so sebou. Arci-

knieža po krátkom obede išiel na front, odkial sa večer vrátil do Mosčiska. Celý nasledujúci deň bol na bojišti a odtiaľ sa vrátil na hlavný válečný stán, kam došiel v sobotu rano.

Arcikňažna Izabella v Trnave. Mesto Trnava 25. júna malo vysokých hostov. Arcikňažna Izabella prišla ta so svojou dcérou z Prešporka na automobile. Árcikniežacích hostí privítal mešťanosta dr. Ludvik Franciscy, načo arcikňažna ponavštevovala nemocnice. Po základnom obzrení si nemocnic arcikňažny išly do prastarého kostola, kde ich vitalo predstavenstvo mesta a kanonik farár dr. Ignác Halmos. Arcikňažny v milostnej kaplnke sa pomodlily, potom si obzrely milostný obraz Panny Marie, historia ktorého ich patrne zaujímala. Arcikňažny s vyslovením svojho najúplnejšieho uznania odobraly sa od Trnavčanov a vrátily sa do Prešporka.

Z biskupstva spišského. Skut. vnút. tajný radca, jeho excellencia osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy 22. júna za kňazov spišskej diecése vysvätil nasladujúcich: Karola Kaucsárika, Jozefa Klinovszkého, Jána Kusnira, Ondreja Labuda, Aladára Ruzsbasána, Juliusa Szlovika, Franca Sztrojného a Vilhelma Vilecsinského. Batizovského farára Edmunda Schürgera, správuvedúceho podpredsedu uhorsko-katolíckeho abstinentného spolku sv. Križa, vymenoval za školdozorcu felkanského dekanátskeho okresu. Štefan Szalay dostal investitúru na faru v Harikovciach. Ako kapláni prelození sú: Viktor Grieger zo Žegrej do Levoče, Béla Vittkovszky z Lipt. Sv. Križa do Žegry, Jozef Brnussák z Biacovec do Oravskej Velkej-Vsi, Eduard Gazdik zo Švábovec do Kluknavy, Pavel Pobeha zo Žďáru do Markušoviec. Novovysvätení poslaní sú ako kapláni: Karol Kaucsárik dočasne do Ružomberku, Jozef Klinovszky do Švábovec, Ján Kusnir do Žďáru, Ondrej Labuda do Kubach, Aladár Ruzsbasan do Biacoviec, Julius Szlovik do Zázrivej, Franc Sztrojni do Zubrohlavy a Vilhelm Vilecsinsky do Kézmarku.

Z biskupstva rožňavského. Rožňavský biskup Ludvik Balás za cirkevného hlavného školdozorcu rimsko-katolíckych elementárnych ľudových škôl rožňavskej diecése vymenoval kanonika dr. Antona Fábiána.

Lembergský biskup v Budapešti. Dr. Ladislav Bandurski, vysvätený biskup lebergský, v nedeľu, 27. júna, mládeži poľského jazyka sviatosť birmovania udeľoval v poľskej kaplne v Kameňolome. Vo sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla osvietený pán biskup pokračoval v udeľovaní sviatosti birmovania, pred hrubou sv. omšou vo veľkom počte prítomným poľským veriacim držal kážeň a v stredu, 30. júna, odcestoval z hlavného mesta.

Válečné milodary. Hanušovský potravný spolok vo Spiši obetoval na ciele Červeného Križa 41 kor. 60 h. a k spomoženiu vojakov oslepnutých vo vojne 40 kor., hanušovský kostolný spevokol obetoval na posledný cieľ 14 korún.

Vyznačenia z príležitosti zaujatia Lembergu. Jeho veličenstvo kráľ z príležitosti zaujatia Lembergu arcikniežatu Fridrichovi, generáloberstovi Conradovi, náčelníkovi nemeckého generálneho štábu Falkenhaynovi a veliteľovi armády Böhm-Ermollimu poslal svoje najvyššie reškrity. V rukopise poslanom arcikniežatu Fridrichovi jeho veličenstvo vyslovuje arcikniežatu svoje najúplnejšie uznanie a vďaka za vynikajúce zásluhy, ktoré si zaujatím Lembergu nadobudol. Generála pechoty, náčelníka nášho generálneho štábu barána Conrada jeho veličenstvo z príležitosti zaujatia Lembergu pri vyslovení svojho najvďačnejšieho uznania vymenoval za generálobersta. Generála nemeckej pechoty náčelníka nemeckého generálneho štábu Falkenhayna jeho veličenstvo za vynikajúce zásluhy, ktoré si pri zaujatí Lembergu nadobudol, pri vyslovení svojho najvďačnejšieho uznania vynemoval za majiteľa 81. pešieho pluku našej spoločnej armády. Veliteľa druhej armády Böhm-Ermolliho z príležitosti spätzaujatia Lembergu jeho veličenstvo kráľ vyznačil záslužným krížom I. triedy s válečnou dekoráciou a hrdinským čatám armády vyslovil svoju najsrdečnejšiu vďaku.

Nové poriadky v Lembergu. Správu mesta Lembergu vzhľadom na to, že členov mestského zastupiteľstva Rusi pojali so sebou čo túsov a predseda mestského zastupiteľstva je teraz vo Viedni, odkiaľ sa pre ťažkosti v premávke predbežne nemôže vrátiť domov, dočasne sverili na vládneho kommissára. Rusi, keď vytiahli z Lembergu, nielen náradie majetnejších mešťanov, lež i telegrafické a telefonové zariadenie lemberskej poštovej direkcie odviezli do Petrohradu. Takejto škody Rusi v Lembergu narobili na viac miliónov korún.

Barón Conrad — generáloberst. Istý nemecký časopis sdeľuje, že jeho veličenstvo kráľ baróna Conrada de Hötzenдорf povýšil do rangu generálobersta. Tento rang u nás ešte není všeobecne známy, ale cítime význam v ňom skrývajúceho sa veľkého vyznačenia, lebo veď v našej celej armáde dosiaľ je ešte len jeden generáloberst, a síce arciknieža Eugen, veliteľ našej južnej vojenskej sily.

Odsúdený dráč. Z Viedne oznamujú, že známeho viedeňského obchodníka s potravinami Edvarda Kö-

niga okresný súd pre sdieranie obecnstva pri predávaní potravných článkov odsúdil na 10.000 korún peňažnej pokuty, v páde neplatenia na mesiac do väzenia.

Najvyššie ceny potravín v Liptove ustálené sú nasledovne: Hovädzina prvotriedna 4 kor., druhotriedna 3 kor. 20 hal., telacina 3 kor., bravčovina 3 k. 40 hal., údenina 4 k., baranina 2 k. 20 hal., slanina na masť 4 k. 80 hal., údená slanina 5 k., topená sviňská masť 5 k. 60 hal., loj 2 k. 40 hal., maslo na varenie 4 kor., vajce 8 hal., nesberané mlieko 32 hal. za liter; kurča na vyprážanie 1 kor. 50 hal., kurča na pečenie 2 kor. 20 hal., hus 6 kor., kačica 5 kor., sliepka alebo kohút 5 korún. Kto tieto maximálne ceny prestúpi, môžu ho odsúdiť až na 15 dní zavretia a až na 200 korún peňažnej pokuty.

Požiare. V obci Garamszécs (st. gemersko-malohontská) minule pustošil veľký oheň. Zhorelo 36 domov, 38. pobočných budov, viac zvierat a veľmi mnoho krmu. Oheň vyžiadal si v obeť jeden ľudský život a 58 rodín ostalo bez prístrešia. Škodu šacujú na štvrt miliona korún. — V obci Bacúr (st. zvolenská) minule tiež pustošil veľký oheň. Zhorelo 12 domov a obrovské množstvo krmu.

Vyznačenie. Spišsko-gelnický rodák dr. Leopold Teffler, zdravotnícky lekárnický pomocný dôstojník, dostal zlatý záslužný kríž na stužke medailly hrdinstva.

Makulatura papier
(starých novín papier veľmi hodí sa k zabaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

Pýtajte si

zdarma a franko mój hlavný ceník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atd.

Prvá dielňa hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca
Brüx číslo 717. (Čechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky K 3.90; 4.20; 5.—
Strieborné hodinky K 8.40.
Nicklový budíček K 2.90.
Budíček s duplovaným zvonkom K 4.—

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámerna povolená alebo návrat penazi.

IDEAL domový stroj šrotovania.

K upotrebeniu pri každom druhu obilia.

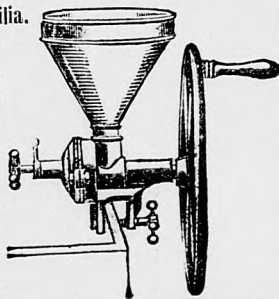
„Ideal“ stroj šrotovania, najdokonalejšie možno regulovať, preto na ňom každého obilia zrná: kukuricu, jačmeň, pšenicu a koreniny od najhrubšieho do najľahšieho šrotovať možno. Spomenutý stroj nevyhnutelne potrebný je hospodárom na pustách bydlacím pri dochovávaní hydiny, ošpaných a inej domácej ľahvy.

Cena 18.50 korún.

Zadováženie si tohoto stroja veľmi k odporúčaní je každému hospodárovi. Početné listy poďakovania zo všetkých strán krajiny.

Veľký obrázkový ceník posielame zdarma.

K dostaniu: vo veľkom obchodnom dome kôš a železného tovaru **JOZEF MAROSI a SYN ESZTERGOM 15.**

Oznamy prijíma administracia

KREŠTAN

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.